

Jiří Anger: Afekt, výraz, performance

Knihla **Afekt, výraz, performance. Proměny melodramatického excesu v kinematografii těla** usiluje o dialog mezi současným afektivním obratem v humanitních vědách a zkoumáním filmové formy. Východisko tvoří model dvousměrného pohybu mezi melodramatickým excesem a afektovou teorií. Melodramatický (nad)žánr využívá určitý repertoár excesivních výrazových prostředků k vyjádření krajních emocionálních stavů či situací, zejména utrpení, které plyne z nedosažitelnosti objektu touhy. Tento melodramatický exces se typicky uplatňuje v momentech, kdy děj ustrne v symbolickém uspořádání a vše se soustředí na gesta a pózy ohromených postav. S daným druhem excesu pracují také četné experimentální filmy, které jej však skrze expresivní a performativní operace s prostorem, časem a tělesností proměňují natolik, až se stává afektivním. Pojem afekt, často vymezovaný jen abstraktně či negativně, lze potom chápat jako výsledek ozvláštnění emocionálních znaků, který vyjevuje, jakým způsobem se těla a objekty zasažené patosem mohou měnit, aniž by se ustálily v rozpoznatelných gestech či symbolech. Na základě specifických stylistických mechanismů tak afekt získává svébytnou estetickou variantu, totiž variantu melodramatickou. Rozbor konkrétních filmů Wenera Schroetera, Kennetha Angera či Carmela Beneho v kontextu spřízněné umělecké a experimentální tvorby ukazuje, jak tento dvousměrný model funguje a jaké podněty může přinést jak pro studium afektů, tak pro filmovou teorii.